

Op te bergen
in de band van
9 februari 2005

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

van de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn

gehouden op 12 januari 2005

Inhoud

Opening	3
Mededelingen	3
Vaststelling agenda	3
Verslag vorige vergadering	3
Ingekomen stukken	3
Rondvraag	3
IPO-aangelegenheden	3
Conceptnota De kunst van het combineren (Cultuurnota van de provincie Drenthe 2005-2008)	3
Inspreker de heer Teule namens het Drents Kamerkoor	3
Inspreker de heer Ronner namens Oratoriumverenigingen Drenthe	3
Inspreker de heer Germs namens Drentse Toal	3
Inspreker de heer Doornbos	4
Inspreker de heer Westebring namens Oeze Volk	4
Inspreker de heer Plenter namens Museums Vledder	4
Brief van 10 november 2004, kenmerk 46/6.7/2004006960, inzake het Meerjarenbedrijfsplan 2005-2008 RTV Drenthe	19
Notitie 'De Drentse Dialoog' van de fractie van het CDA	24
Sluiting	27
Toezeggingen	29

CULTUUR EN WELZIJN

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn, gehouden op 12 januari 2005 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

W.H. Kuiper (voorzitter)
H. Beerda (PvdA)
A.H.J. Beumers (Drents Belang)
W.A.R. Boer (PvdA)
mevrouw W.F.C. Dirks (GroenLinks)
G.A.W. Fonk (VVD)
A. Haar (D66)
E. Hemsteede (PvdA)
mevrouw M.J. Kaal (CDA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (ChristenUnie)
mevrouw W.L.M. Mastwijk-Beekhuijzen (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
J. Pereboom (PvdA)
G. Roeles (VVD)
J.P. Sluiter (D66)
mevrouw G.H. Smith-Bults (GroenLinks)
A. Wendt (ChristenUnie)
H. Zomer (CDA)

Voorts aanwezig:

mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
J.H. Schaap (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)

Met kennisgeving afwezig:

mevrouw W.G. Goudriaan-Visser (PvdA)
J.P. Voordewind (Fractie de Jong)

1. Opening

De VOORZITTER opent de vergadering.

2. Mededelingen

De VOORZITTER heeft bericht van verhindering ontvangen van mevrouw Goudriaan wegens ziekte. De heer Voordewind is afwezig. Afscheid wordt genomen van Jan Pereboom, die niet aanwezig kan zijn bij de volgende statenvergadering. De heer Pereboom neemt afscheid vanwege drukke werkzaamheden bij het COA en een te volgen opleiding. Namens alle statenleden ontvangt hij een cadeau.

De heer PEREBOOM bedankt voor de ontvangen cadeautjes en ook voor de plezierige omgang.

3. Agenda

De agenda wordt conform het ontwerp vastgesteld.

4. Verslag 17 november 2004, inclusief wijzigingsblad

Verslag en wijzigingsblad worden conform het ontwerp vastgesteld.

5. Ingekomen stukken

Mevrouw SMITH wil de brieven onder A.2, A.3 en A.4 betrekken bij agendapunt 8.

De ingekomen stukken worden voor kennisgeving aangenomen.

6. Rondvraag

Van de gelegenheid tot het stellen van een rondvraag wordt geen gebruikgemaakt.

7. IPO-aangelegenheden

Van de gelegenheid tot het stellen van vragen en het maken van opmerkingen over IPO-aangelegenheden wordt geen gebruikgemaakt.

8. Conceptnota De kunst van het combineren (Cultuurnota van de provincie Drenthe 2005-2008).

De VOORZITTER legt uit dat het doel is om een "voor-discussie" te houden over dit onderwerp.

Spreekrecht

De heer TEULE spreekt namens het Drents Kamerkoor.
(zie bijlage 1)

De heer RONNER spreekt namens de Oratoriumverenigingen Drenthe.
(zie bijlage 2)

De heer GERMS spreekt namens de stichting Drentse Taol.
(zie bijlage 3)

De heer FONK vindt de leskist die bij de PBC (Provinciale Bibliotheekcentrale Drenthe) ter inzage ligt een typisch voorbeeld van een aanbodgericht project. Kan de stichting een omslag maken richting vraaggerichte sturing?

De heer GERMS legt uit dat scholen regelmatig de stichting benaderen voor hulp bij streektaalprojecten. De bedoelde kist is met minimale middelen door vrijwilligers gemaakt. Er zullen uiteindelijk vier van die kisten komen. Die worden opgenomen in het aanbod van de Provinciale Bibliotheekcentrale, net zoals andere projectcollecties.

De heer FONK vraagt of er ingespeeld kan worden op de vraag.

De heer GERMS beaamt dat.

De heer DOORNBOS.
(zie bijlage 4)

De heer WESTEBRING spreekt namens stichting "Drents maandblad" Oeze Volk.
(zie bijlage 5)

De heer PLENTER spreekt namens de Museums Vledder. Iedereen, zowel de gedeputeerde, de statenleden, de Kamer van Koophandel, wil Drenthe helpen bij een betere toekomst. De Museums Vledder wil graag blijven bestaan. Daarvoor bestaat een mogelijkheid. Zo stelt de Kamer van Koophandel dat toerisme een speerpunt is bij de ontwikkeling van Drenthe, zelfs nog voor de industriële ontwikkeling. In gemeenten zoals Westerveld, Diever en Vledder is er geen industriegebied. Dat mag immers niet. In Westerveld moet al 26% van de mensen het hebben van het toerisme. Drenthe is bekend om zijn fietsmogelijkheden. Omdat de provincie niet overdekt is, moet de toeristen een alternatief geboden worden bij slecht weer. Het museum trekt dan ook behoorlijk wat groepsbezoek voor een tarief van twee en een halve euro per persoon, onder het genot van een kop koffie van een euro. Die groepen verteren bovendien het nodige in restaurants en hotels. Het economisch belang van het museum in Vledder moet dan ook niet onderschat worden. Het museum wordt echter in het geheel niet genoemd in de nota. De vraag moet bovendien niet zijn hoe Drenthe er in het jaar 2008 uitziet, maar over vijftig jaar. Drenthe moet het dan waarschijnlijk van het toerisme hebben. De provincie doet er goed aan een onderzoeksbureau de opdracht te geven te onderzoeken wat de rol van de kleinere musea daarbij kan zijn. Genoemd wordt een glasmuseum in Hoogeveen met 40.000 bezoekers per jaar en een museum in Vledder met 15.000 bezoekers per jaar.

Er bestaat geen bezwaar om het museum naar de provincie over te brengen. Als die het niet wil hebben, moet er echter een andere oplossing gevonden worden. Het museum staat echter al behoorlijk op de kaart. Zo is het opgenomen in een boekje over de honderd leukste musea van Nederland en Vlaanderen. Ook is er veel aandacht van journalisten, schrijvers en professoren voor het Museum valse kunst.

De heer HEMSTEEDE leest in de brief over de Geldstroom beeldende kunst en vormgeving (BKV) dat er sprake is van aankoopsubsidies. Die worden toch gestopt? Een sterke kant van Drenthe is onder andere een uitgebreid netwerk van galleries. Het CBK (Centrum Beeldende Kunst Drenthe) richt zich ook op deze markt, onder andere door het organiseren van tentoonstellingen. Hoe verhoudt dit zich tot de gewone markt? Het idee van een opdrachtcoördinator komt nogal aanbodgericht over, ook gezien de output-doelstellingen. In hoeverre verhoudt zich dat tot de voor BKV gewilde marktwerking?

Op bladzijde 7 van de brief over Definitieve aanvraag Actieplan cultuurbereik 2005-2008 staat dat het doel is om het aanbod toegankelijk te maken voor mensen met lage inkomens door verstrekking van een bijdrage in de kosten. De hoogte daarvan wordt bij de vaststelling van de Cultuurnota bepaald. Voor de doelgroep van ouderen zou bovendien hetzelfde gelden als voor de doelgroep van jongeren. Dit minimeleid is niet terug te vinden in de Cultuurnota, inclusief de daarvoor te reserveren gelden. Ook de brief over Definitieve aanvraag versterking cultuureducatie in het primair onderwijs wordt bij de behandeling betrokken. De kans op het beleven van moeilijk toegankelijke cultuur hangt af van ouders en school. Zonder cultureel actieve ouders is een kind aangewezen op de school voor een eerste kennismaking. Cultuuroverdracht is geen eenmalige gebeurtenis, maar een continu proces van de overdracht van normen en kennis. In de cultuureducatie ligt een plek voor erfgoed en een structureel aanbod van het Drents.

De concept-Cultuurnota is een uitgebreide, inclusief grote lijnen, structuur, beleidsdetails en financiële consequenties. Daarbij is duidelijk dat een heldere politieke visie op cultuur ontbreekt.

De totstandkoming van de nota, middels conferenties en vele gesprekken, is een prima werkwijze die tot voorbeeld kan dienen. De samenhang met Mensen in het middelpunt en de Algemene subsidieverordening (ASV) is helder. De structuur van vijf beeld dragers biedt voldoende aanknopingspunten, zodat sterktes en zwaktes van culturele activiteiten goed kunnen worden vergeleken, ook als het om toekenning van culturele prijzen gaat. De hernieuwde samenwerking met de gemeenten is een goede zaak. De problematiek van het rapport Van aanvoerder tot spelverdeler wordt goed opgepakt. De voorgestelde integrale benadering nodigt mensen en instellingen uit om samen te werken. Het voorgestelde festivalbeleid en het centreren van educatieactiviteiten verdienen lof. De nota stelt orde op zaken in het culturele veld.

De conceptnota mist echter een brede, politieke visie op cultuurbeleid en maatschappelijke en culturele veranderingen. Waar wil het college op de lange termijn heen met het cultuurbeleid? Waarom juist op de voorgestelde manier? Er is overigens wel een visie op de afzonderlijke beleidsdelen.

Er zijn overigens drie mogelijke scenario's. Ten eerste marginalisering van de cultuur bij de toekomstige generaties. Smaak en voorkeur worden vooral gevormd in de jeugd. Het met de leeftijd opschuiven van de populaire cultuur gaat ten koste van de klassieke cultuur. Dit is te zien in de afname van het aantal jongeren bij de vele vormen van cultuur, inclusief de tendens dat het cultuurbegrip door oprekking vrijwel alles omvat. Ook de verdergaande concurrentie van hoogwaardige, gedifferentieerde en gemakkelijk toegankelijke vrijetijdsindustrie is een bedreiging van de cultuur. Een kenmerk van cultuur is immers dat het vaak niet gemakkelijk te consumeren is. Het vereist voorkennis en competentie. Volgens het CPB besteden mensen slechts 2% van het vrijetijdsbudget aan cultuurdeelname. Ten tweede is er het scenario van consolidering van de huidige cultuur in Drenthe. Een verdere welvaartsstijging leidt tot uitbreiding van culturele en niet-culturele activiteiten. De hogere cultuur gaat op in de lagere. De markt krijgt een grotere rol. De overheid steunt structureel niches voor een klein publiek en voor collecties of repertoires die niet vanzelf verkopen. Er komen plaatsen waar film, boek, theater, muziek en restaurant samenkomen, met de mens voorgesteld als een culturele omnivoor. Een derde scenario is die van een complete opleving van de cultuur. Cultuurparticipatie biedt meer voldoening dan andere vrijetijdsproducten. Kennismaking van kunst en cultuur groeit met iedere aanraking met cultuur. Het beleven van het authentieke van cultuur inclusief de reflectie daarop is het sterke punt.

Gezien deze scenario's ontbeert de nota een langetermijnvisie op kunst en cultuur, een visie op marktwerking in het culturele veld, een politieke motivatie van die visie en een visie op de relatie tussen aanbod- en vraaggericht en vraaggestuurd werken in het culturele veld, meer aandacht voor gebiedsgerichte benadering van kunst en cultuur in Drenthe en nadrukkelijke aandacht voor minima in relatie tot cultuurparticipatie en -consumptie.

De heer ZOMER vraagt zich af of cultuur zich niet veel dichter bij de mensen afspeelt en dus veel lager staat. Cultuur zit in de mens. Het is niet de cultuur die de mensen vormt.

De heer HEMSTEEDE vindt structurele aandacht voor het Drents in het lager onderwijs niet ver van de mensen afstaan.

In termen van achterstand is bij de nota de achterstand in culturele competentie van belang. Het principe van verheffing van het volk is nog steeds actueel. Niet iedereen hoeft naar musea of een voorstelling te gaan. Het moet echter een bewuste keuze zijn, niet gestoeld op onbekendheid. Verhoging van de culturele competentie is een beleidsprioriteit en moet als toetsingscriterium een rol spelen bij subsidies.

Ook een gebiedsgerichte benadering wordt gemist, vooral inzake cultuurtoerisme. Er bestaat behoefte aan een culturele POP-kaart. Eerder is ervoor gepleit om overlap tegen te gaan en hiaten te vullen. Zo moet de overlap tussen Museum De Buitenplaats met een speerpunt van het Drents Museum consequenties hebben. Vanuit de optiek van een toeristische visie op de regio Groningen-Assen, inclusief Veenhuizen, kan de afweging echter geheel anders uitpakken.

Tevens mag de relatie met de programmatische participatie van Mensen in het middelpunt nadrukkelijk aangegeven worden. Drenthe is een plattelandsprovincie, waarin de sociaal-culturele infrastructuur zeker zo belangrijk is als de fysieke. De nadruk op versterking van de amateurkunst komt hieraan tegemoet. Het kunstenaarsbestand in Drenthe vergrijsst. Het grote aantal kunstenaars in bijvoorbeeld Berlijn wordt veroorzaakt door de vele goedkope werkplekken. Dat kan ook in Drenthe een grote aanzuigende werking hebben voor kunstenaars in de regio. De voorgestelde adviescommissie verdient nadrukkelijk aandacht. De werkwijze moet transparant zijn om publieke oordeelsvorming mogelijk te maken. Dit zal een debat over de kunsten zeker verlevendigen.

Een instelling verdient bijzondere waardering: hoge kwaliteit, bij de tijd en sterk gericht op de gewone Drent. Ook is er sprake van een helder doel, een onderliggende visie en een breed scala aan effectieve middelen. Het Drents Archief verdient dan ook alle steun bij het streven naar een digipaleis.

Bij de subsidies leven de nodige vragen. Waarom DeFKa en Dat D'Art wel en de oratoriumverenigingen niet? De overwegingen van het college worden niet altijd gedeeld. Bij de reactie van het college in de volgende vergadering wordt hierop teruggekomen.

Overigens lijkt het alsof het deel Drentse taal, zoals de heer Doornbos zei, er wat bijhangt. De helft van de inwoners van de provincie spreekt dagelijks Drents, terwijl het grootste deel van de inwoners het verstaat. Er groeit steeds meer waardering voor een breed gebruik van het Drents. Deze gemiste kans kan goedgemaakt worden door de voorgestelde fusie tussen Oeze Volk en Roet enerzijds en Drentse Taal en Het Drentse Boek anderzijds af te blazen. De partijen moeten zelf de meest geschikte vorm zoeken voor deelname aan de gedachte van een Huis van de Drentse taal. Om de Drentse taal van een plek te verzekeren wordt de stimulerende marktorting afgewezen ten gunste van een stimulerende "samengaanpremie". Een bedrag van €20.000,- meer in plaats van minder kan immers de aanzet zijn voor een serieuze positie van het Drents.

De heer ZOMER vindt dat de concept-Cultuurnota goed aansluit bij Mensen in het middelpunt. De kritiek daarop geldt dan ook voor het concept. De nota zet veel op zijn kop. Dit roept de vraag op of dat bestuurlijk te bereiken valt in korte tijd. Bovendien moeten veel zaken nog uitgewerkt worden, bijvoorbeeld bij de gedachten over museums en monumenten. Hoe worden de staten bij de verdere uitwerking betrokken?

De eerste hoofdstukken kennen een hoog "bla, bla"-gehalte. Op bladzijde 5 staat zoveel als meer doen en minder schrijven. Dat betekent dus meer geld voor de uitvoering ten koste van de papierberg. Meer in het algemeen moet de provincie zich niet rijk rekenen met het fenomeen van de sponsoring. De economie zit immers in zwaar weer. Zorgwekkend is de slechte samenwerking met de gemeenten, die niet op de hoogte zijn van het provinciaal beleid en die te weinig gebruik maken van provinciale subsidie. Is de communicatie slecht of zet de provincie in op de verkeerde zaken?

De uitkomsten van het onderzoek naar de beleving van de Drenten van cultuur worden met interesse afgewacht. Eerder is het belang hiervan onderstreept.

GS vinden het Drents landschap erg belangrijk. Ze trekken geld uit voor kunst die goed past in de oude landschappen. Bij dit goede idee had reeds een slag gemaakt kunnen worden door de CDA-motie over ruimte voor ruimte uit te voeren. Die had tot doel om in ongebruik geraakte kippenhokken en varkenshokken te slopen. De provincie kan er tevens voor zorgen dat mensen de rommel op hun erf opruimen. Ook ligt er een taak om de verschillende reclameborden op te ruimen. Het college denkt ook aan civiele kunstwerken langs de autosnelwegen in plaats van oude boerderijen achter betonnen geluidsschermen. Dit initiatief is echter te laat, zeker wie bedenkt dat Rijkswaterstaat een vesting is die van inspraak weinig hebben moet.

Bij de beslissing wat te subsidiëren is een provinciale uitstraling van belang. Wie kent echter stichting Daarom, stichting De lege ruimte of stichting KiK? Waarom krijgt een aantal instellingen zonder een aanvraag in te dienen voor een aantal jaren geld? Waarom krijgen andere instellingen alleen een van tevoren vastgesteld bedrag als zij aan voorwaarden voldoen, zoals het Bloemencorso Eelde? Waarom krijgt het Corso Frederiksoord niets? Waarom moeten weer ander eerst een project indienen om voor subsidie in aanmerking te komen? Waarop worden die projectaanvragen beoordeeld? Aan al deze meetlatten valt geen touw vast te knopen. De beoordelingscriteria zijn dan ook zo helder als mist. Er is geen sprake van gelijke beoordeling en transparantie. Hopelijk speelt de persoonlijke voorkeur van degene die de beslissingen neemt geen rol.

Het Drents Kamerkoor stelt bij vergissing zijn subsidie misgelopen te zijn. Vormt dat geen reden om de subsidiëring van koren opnieuw te bekijken?

Er bestaan grote zorgen over de subsidiëring van RTV Drenthe. In de concept-Cultuurnota is echter geen woord te vinden over extra toezicht.

De heer BEERDA vraagt of de heer Zomer extra toezicht wenst.

De heer ZOMER wenst juist het omgekeerde. De provincie heeft de staatssecretaris gezegd een grotere vinger in de pap te willen bij RTV Drenthe. Dat moet echter gebaseerd zijn op beleid van de Cultuurnota.

Voor monumenten zoals oude kerken en molens kan men de bui reeds zien hangen. De provincie steunt alleen restauraties financieel. Dat maakt onrendabele restauraties onmogelijk. Wat in de nota staat geschreven, wordt dus niet in geld vertaald. Dat geldt zeker wat betreft de Drentse taal. Zo wil het college een huis van de taal oprichten en toch geld overhouden. De stichtingen Drentse Taal en Het Drentse Boek willen best samengaan. Als GS het willen afdwingen, moet men deze organisaties echter wel wat bieden.

De gedeputeerde van cultuur is ook de gedeputeerde van economie. Het moet dus bekend zijn dat bij fusie of overname geïnvesteerd moet worden in goede gebouwen, apparatuur, werkmethode en organisatie. In dit geval moet gekeken worden naar de bij beide instellingen werkzame grote hoeveelheden vrijwilligers. Die zijn niet allemaal tot ander werk bereid. Ook dat vergt investeringen die pas later rendement opleveren. De betaalde medewerkers werken nu hard. Dat kan anders liggen als de organisatie groter wordt.

De heer BOER vraagt of de productiviteit van betaalde medewerkers afneemt bij het opschalen van organisaties.

De heer ZOMER ontkent dit. Een grotere organisatie vergt echter meer beleid en aansturing. Dat leidt bijvoorbeeld tot onrendabele medewerkers, bijvoorbeeld zij die in de beleidshoek werken. Goedkoper dan nu kan dan ook niet.

GS hebben blijkbaar weinig geleerd van het gedoe bij de oprichting van het Drents Plateau. Ook toen is gesproken over de noodzaak van een goed ondernemingsplan alvorens geld te investeren. Daaraan is ook nu behoefte.

Voor de provincie Drenthe is het toerisme belangrijk. Een inspreker heeft er al op gewezen dat de mensen ook bij slecht weer wat geboden moet worden. Kleine museums, die er in Drenthe in verschillende maten en kwaliteiten zijn, hebben daarin zeker een rol. De provincie wil mensen mogelijkheden bieden. Over deze musea moet nog eens goed nagedacht worden. Misschien moet tevens met de mensen gesproken worden.

Hopelijk ziet het te behandelen voorstel er op al deze plekken uiteindelijk anders uit.

De heer FONK merkt op dat de gekozen titel de verplichting inhoudt het kunstveld kritisch te bekijken en waar nodig anders te organiseren. Het in kaart brengen van het veld en het formuleren van nieuw beleid hierop is geen sinecure en bovendien tijdrovend. Is een dergelijke grootschalige verandering in benadering niet te ambitieus? Is het apparaat in staat deze omslag accuraat te verwerken? De makke van de vorige subsidiesystematiek was het ontbreken van definities van kunst, cultuur, folklore en evenementen. Iedereen wilde een deel van de berg aan geld. Afwijzingen werden maar moeilijk begrepen.

De globale indeling in cultuurdragers kent geen definities van de bedoelde begrippen. Het voorwoord van de gedeputeerde laat echter zien dat cultuur blijkbaar een onmisbare haarlemmerolie is van de Drentse samenleving. Het ontbreken van definities zal echter voor problemen blijven zorgen.

De nieuwe insteek laat moedige keuzes zien. Veranderingen en aanpassingen van beleid zijn bovendien niet pijnloos. In het overgangsjaar, 2005, kan snel opgetreden en gecorrigeerd worden waar er gepiep en gekraak te horen is.

De provincie ziet een nieuwe stimulerende rol voor zichzelf. Doel is het terugdringen van de bureaucratie en een omslag naar een vraaggerichte benadering. De opzet van de nota wordt omarmd. Het streven naar verandering moet een kans krijgen, al doen enkele gemaakte keuzen de liberale wenkbrauwen fronsen. De liberaal-oranje kleur op de omslag van de conceptnota maakt echter veel goed.

De heer SCHAAP merkt op dat de definitieve nota een andere kleur op de omslag kan laten zien.

De heer FONK ziet in de conceptnota een bijzondere rol weggelegd voor het Drents erfgoed, dat is ondergebracht bij het Drents Plateau. Is het nu toegevoegde takenpakket niet aan de forse kant? Neemt slagkracht en autonomie door de toenemende overlegcultuur niet af? De uitkomst van dit alles mag niet zijn dat procedures voor gemeenten en burgers nog langer en kostbaarder worden. Bij de beoordeling van gemeentelijke plannen in de Commissie Afstemming Ruimtelijke Plannen kijkt het Drents Plateau reeds over de schouder mee. Als de CHW-kaart gereed is, kan die ook door de gemeentelijke deskundigen geïnterpreteerd worden. Uitgaande van sterke en goed georganiseerde gemeenten gaat er erg veel macht en invloed naar het Drents Plateau.

Met de keuze voor het erfgoed beslaat de nota meer ruimte dan voorheen. Toch wordt alleen gesproken van organisaties waarmee de provincie een financiële relatie onderhoudt. Bij een nieuwe benadering moet ook gezocht worden naar nieuwe spelers, zoals de Stichting "Het Drentse Landschap", Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, SOVON en IVN (vereniging voor natuur- en milieueducatie). De provincie kan inzake landschappen, natuurgebieden, kerken en hunebedden een stimulerende en combinerende rol vervullen. Is hier sprake van een bewuste keuze?

Heeft het college overwogen om de directe omgeving van de toppers van het erfgoed, zoals hunebedden en grafheuvels, een beschermd status te geven? In de motie over erfgoed worden diverse landschapselementen genoemd, zoals zandwegen, klinkerwegen en de stookovens. Die staan niet in de Cultuurnota. Worden die alsnog in de CHW opgenomen met de status van beschermd provinciaal monument?

Opvallend genoeg wordt de cultuurdrager Onvoltooid verleden tijd geheel gedekt door de cultuurdrager Beeldkwaliteit. De kunst van het combineren is hier dan ook direct toepasbaar.

Evenals bij het Drents Plateau is ook bij het Centrum Beeldende Kunst Drenthe (CBK) een stapeling van taken te zien. Ook hier tast het voorstel de bestuurlijke slagkracht aan, verlengt procedures en werkt kostenverhogend. Is het verstandig om de verantwoordelijkheid voor de inzet van BKV-gelden

(beeldende kunst en vormgeving) bij een stichting onder te brengen? Dit betekent toch een terugkeer naar de ongewenste situatie voor de fusie? Kan de gedeputeerde uitleggen waarom hier niet geleerd is van het verleden? Een ander belangrijk argument is dat een stichting alleen verantwoording schuldig is aan het stichtingsbestuur. Zo kan niet met gemeenschapsgeld omgegaan worden. Door het wederom instellen van een opdrachtcoördinator bij CBK ontstaat bovendien gedwongen winkelnering bij een stichting die zich commercieel op de markt begeeft. Navraag bij diverse gemeenten leert dat zij niet op deze figuur zit te wachten. De VVD-fractie zal zich verzetten tegen instelling van deze functie. In de conceptnota staat dat instellingen die subsidies ontvangen zich sterker als marktpartij moeten profileren en dat van hen wordt verwacht dat zij ondernemerschap tonen en een eigen inkomen verwerven. Als een stichting zich met gebruikmaking van subsidie op de vrije markt begeeft, verstoort die de markt. Is het college in staat om een systeem op te zetten ter controle waarbij kosten zoals opslag, energie, transport, kantoorkosten, afschrijving en overhead worden doorberekend in het product? Wat is de sanctie bij in gebreke blijven?

Met het Drents Museum, het NHI en het Informatiecentrum Kamp Westerbork is een goede keuze gemaakt in preferente en bovendien uitstekend geleide musea. Wat het laatste museum betreft hoeft het bedrag van € 11.000,- beslist niet het eindbedrag te zijn. Er wordt terecht € 20.000,- uitgetrokken voor onderzoek naar voortzetting van Museum De Buitenplaats. Dit onderzoek moet zo snel mogelijk worden gestart. Wellicht strookt de uitslag daarvan met de eerder gemelde ideeën van de VVD-fractie ter zake.

In de conceptnota staat een taakverdeling bij de preferente instituten met het CBK als kenniscentrum beeldende kunst, K&C als makelaar en kenniscentrum voor onderwijs, amateurs en logistieke ondersteuning en het Drents Plateau als kenniscentrum voor erfgoed. Het is verbazingwekkend dat het Drents Plateau wordt verzocht om voor € 120.000,- lesmateriaal te ontwikkelen ten aanzien van Drents erfgoed. Die opdracht moet toch bij K&C worden geplaatst, die het in samenspraak met het Drents Plateau ontwikkelt? Drentse Taol ontwikkelt ook lesmateriaal. Wellicht valt hier wat te combineren.

In de conceptnota wordt een "revolving fund" voorgesteld voor de monumenten. Op jaarbasis wordt € 224.000,- gereserveerd, waarvan ongeveer € 135.000,- voor rietdaken. Hoe staan deze bedragen in relatie tot het voorgenomen bedrag van twee tot drie miljoen? Is het bedrag voor rietdaken, voldoende voor ongeveer twee en een halve boerderij, toereikend?

Het is goed dat er € 100.000,- wordt uitgetrokken voor een nieuw depot voor het Drents Museum. Bestaat er al een planning of zicht op locaties? Er is behoefte aan een eigen aanpak en dus niet aan noordelijke samenwerking.

Het streven naar een Huis van de Drentse taal wordt instemmend ontvangen. De huidige samenwerking kan dan ook goed tot een gezamenlijk tijdschrift leiden. Is het college ervan op de hoogte dat er reeds een leerstoel Nedersaksisch aan de Universiteit van Groningen is verbonden? Kent het college geen angst dat erkenning van het Nedersaksisch als derde landstaal Friese toestanden oplevert, met spreekrecht in het Drents en via de rechter afgedwongen vertalingen in gemeenten en provinciale staten?

Er wordt € 42.700,- uitgetrokken voor Dat D'Art, welke instelling echter niet meer is dan een casting- en boekingsbureau. Dit past niet binnen de kaders van de Cultuurnota.

Mevrouw SMITH vindt de conceptnota en de totstandkoming daarvan redelijk goed en consistent. De vele activiteiten, de samenwerking, de veranderingen en de vernieuwingen in het beleid zijn niet verkeerd.

De oude Cultuurnota stamt van 1995. De nieuwe nota is maar kort van kracht, namelijk tot en met 2008. Gesuggereerd wordt om deze termijn te verlengen met een evaluatie en financiële bijstellingen eind 2007.

Het uitgangspunt is klant- en vraaggericht werken. Dat neemt niet weg dat mensen via de aanbodbkant met kunst- en cultuuruitingen aan het denken worden gezet. In de conceptnota wordt op bladzijde 6

sterk de nadruk gelegd op de sturende rol van de provincie ten koste van de klant. Volgens de brief over de aanvraag Actieplan cultuurbereik vindt in het jaar 2005 een publieksonderzoek plaats naar passieve en actieve deelname aan cultuur. Daarbij is sprake van publieksbereik, analyse van de vraag en een klanttevredenheidsonderzoek. Een en ander moet terugkomen in de nota.

Streven van het college is vermindering van de uitvoeringsbureaucratie. In de nota is echter niet concreet sprake van normen of criteria. Is dit niet een prima onderwerp voor een doelmatigheidsonderzoek?

De provincie zou volgens de nota ook ondersteuning kunnen bieden. Het zijn echter juist de instellingen die de helpende hand moeten bieden. Ambtenaren moeten zich beleidsmatig en niet uitvoerend bezighouden met, bijvoorbeeld, oktobermaand-kindermaand. Dergelijke functies moeten ondergebracht worden bij K&C. Overigens werkt bij het CBK al geruime tijd een kunstopdrachtcoördinator. De brief over de geldstroom beeldende kunst en vormgeving spreekt tevens van een toekomstige projectcoördinator bij het CBK.

Er komen nog enkele uitvoeringsnota's, onderzoeken en evaluaties. Ook hierbij worden echter geen output-doelstellingen, indicatoren, resultaten of monitoring vermeld, terwijl die wel genoemd worden bij de diverse aanvragen bij het ministerie. Dit behoort ook in de Cultuurnota, zij het wat minder uitgebreid.

De kunst van het combineren is een prima motto, zoals bij cultuurlandschap en kunst, archeologie en educatie, ruimtelijke ordening en erfgoed, inclusief taal. Ook sectoren zoals economie en toerisme worden hierbij betrokken, inclusief de "groene organisaties". Er moeten pilots mogelijk worden gemaakt voor vernieuwende projecten en nieuwe ideeën. Naast vernieuwing is consistentie van belang, zodat instellingen en gezelschappen duidelijkheid wordt geboden voor de komende jaren, ook in personele zin.

Hoofdstuk 6 van de nota, Het grote publiek, komt versnipperd over. Wellicht moet de naam veranderd worden of moet een apart hoofdstuk over de podiumkunsten overwogen worden. Kan bij de genoemde cultuurdragers geen onderscheid gemaakt worden tussen professionele en niet-professionele uitvoerders, inclusief aandacht voor vrijwilligers? Overigens is bij diverse cultuurdragers, bijvoorbeeld Onvoltooid verleden tijd en Beeldkwaliteit, sprake van de nodige dubbeling.

Een onderzoek naar een theaterwerkplaats in Veenhuizen is niet verkeerd. Wordt het toch een hbo-achtige opleiding? Wie gaat overigens de bekostiging op zich nemen als het onderzoek positief uitvalt? Het budget voor het onderdeel Podiumkunsten kan omhoog. De stichting Dat D'Art en stichting Theater te Water moeten meer financiële armslag krijgen, ook in vergelijking met stichting de Lege Ruimte.

In de nota had uitvoeriger aandacht moeten worden besteed aan de musea, met een apart hoofdstuk of zelfs een aparte nota. Er moet een lijst komen van alle musea en de criteria, met vermelding welke erkend worden als provinciaal belangrijk museum, welke een bovenprovinciale uitstraling hebben, welke collecties worden gesubsidieerd, de rol van kleine musea in de buurt, de museumethiek et cetera. Dat biedt de mogelijkheid om musea te waarderen ondanks dat zij geen subsidie krijgen. Het financieel overzicht begint overigens abusievelijk een jaar te laat.

Het idee van een Huis van de Drentse taal valt in goede aarde. Een gelijktijdige efficiencykorting is echter een stap te ver. Zo kreeg een kleine instelling zoals Drentse Taal eerder geen korting vanwege een krappe begroting. Het bedrag voor Drentse publicaties gaat bovendien reeds met € 6.300,- naar beneden. Kan het huis niet gevestigd worden bij de PBC?

Ook een samenvoeging van de tijdschriften is een stap te ver. Promoten van de Drentse taal vraagt om het uitgeven van lectuur naast literatuur. Een bijzonder hoogleraarschap Drents is een goede suggestie. De provincie Overijssel betaalt reeds mee aan de leerstoel Nedersaksisch. De financiering kan bij het bedrijfsleven worden gezocht.

De heer ZOMER denkt dat wetenschappelijk onderzoek niet alleen door het bedrijfsleven gefinancierd moet worden.

Mevrouw SMITH is niet tegen financiële participatie door de overheid. Daarvan is echter geen sprake in het concept.

De heer ZOMER constateert dat mevrouw Smith de financiering niet aan het bedrijfsleven wil overlaten.

Mevrouw SMITH beaamt dit.

De heer WENDT merkt op dat de concept-Cultuurnota een zeer breed terrein beslaat en bovendien veel overlap kent met andere regelingen en wetten. Dat maakt het lastig om concrete en algemene oordelen te geven. De provincie Drenthe heeft echter een luxe positie, gezien de hoeveelheid geld en energie die gestoken kan worden in de onderwerpen van de conceptnota, zoals kunstwerken langs de rijkswegen en het opknappen van oude afbraakrijpe gebouwen.

Een belangrijke wijziging is de wijze van subsidieverlening, die afhankelijk is gemaakt van jaarlijkse prestaties. Instellingen met minder gekwalificeerd personeel kunnen hierdoor echter in de problemen komen. Enige clementie is dan ook geboden voor een sector die niet veel op heeft met de kille cijfers. De rol van de provincie in het geheel is opvallend. De provincie is vooral een procespartner, terwijl toch ook de gemeenten aansturend werken bij de instellingen. Het subsidiariteitsbeginsel kan hierbij dan ook in de knel komen.

De provincie werpt zich op als bemiddelaar bij de totstandkoming van initiatieven in het cultuurveld. Beschikken de betrokken ambtenaren over de benodigde specifieke kwaliteiten? Raakt het werk van amateurinstellingen niet in de knel door de focus op professionele instellingen? Zij zijn vaak niet flexibel genoeg om zich aan de hernieuwde subsidiestructuur aan te passen. Deze groepen van soms veelbelovende kunstenaars mogen niet verloren gaan.

De prestatieafspraken zijn gebaseerd op jaarlijkse cycli. Komen die niet in het gedrang met de verantwoordingsmogelijkheden van instellingen? Worden die erop afgerekend als zij niet binnen de relatief korte periode van één jaar zaken kunnen aanleveren? De subsidiestructuur is aansprekend, al is het niet in alle gevallen mogelijk om prestaties te meten. Instellingen met hoogwaardig gekwalificeerd personeel kunnen echter eenvoudiger de benodigde cijfers leveren, terwijl het aanbod van amateurinstellingen niet per se slechter hoeft te zijn. Hoe gaat het college hiermee om?

Beschikt het college over een meetlat bij het samenvoegen van culturele functies op het platteland? Vallen de kleine dorpen hierbij buiten de boot? Of is dit een uitsluitend lokale aangelegenheid?

De nieuwe werkwijze dwingt instellingen om meer actief te opereren en geldbronnen in de markt aan te boren. Is reeds bekend hoe de instellingen hiermee denken om te gaan? Is er sprake van voorbereiding? Hoe verhoudt de gewenste provinciale procesrol zich met de prestatiebeoordeling in relatie tot de subsidieverstrekking? Er wordt toch niet meer naar de inhoud gekeken?

Het subsidiariteitsbeginsel komt in de knel bij provinciale aansturing van instellingen die binnen gemeentegrenzen opereren. De provincie moet hierin terughoudend optreden. Of is de provinciebrede toerismetrekende rol van gemeentelijke cultuurinstellingen maatgevend? Trekt de provincie niet een te grote broek aan bij de procesrol? Het college geeft toch alleen geld aan instellingen die zij in stand willen houden?

CBK en Drents Plateau gaan de aanvragen beoordelen. Het CBK deelt de gelden beeldende kunst en vormgeving toe. Gaat de provincie de instellingen op prestatie meten of doet het CBK dat?

De stichting Drentse Taol heeft een meerjarenbedrijfsplan opgesteld, waarop inhoudelijk niet is gereageerd door het college. Wat is daarvan de reden? De snelheid waarom een Huis van de Drentse taal uit de grond moet worden gestampt wekt verbazing. Drentse Taol is een paar jaar geleden opnieuw begonnen. Is het niet verstandig rustig te werken naar een grotere organisatie met een mogelijk grotere inbedding, bijvoorbeeld bij het Drents Plateau? De extra gelden voor lesmateriaal voor deze organisatie kunnen ook via Drentse Taol lopen.

De heer HEMSTEEDE vraagt naar een tijdstraject.

De heer WENDT heeft die niet voorhanden, al moet het zeker niet langer dan tien jaar duren. De vraag aan het college is dan ook vanwaar de grote haast.

De literaire uitgaven Roet en Oeze Volk mogen op eigen waarde worden geschat. Eenheidsworst is dan ook niet het doel.

Er komt een onderzoek naar de toekomst van Museum De Buitenplaats. Hierbij mag ambitieuzer ingezet worden, om te voorkomen dat dit uiterst professioneel opgezette museum de deuren moet sluiten? Dit museum moet behouden blijven voor Drenthe, ook met het oog op de meer structurele rol in de museale infrastructuur. Eenzelfde opmerking geldt de Museums Vledder.

De zorgen van het college voor een dreigend tekort aan vrijwilligers wordt gedeeld. De rol van de gemeenten in het cultuurbeleid baart eveneens zorgen. De brief over de geldstroom beeldende kunst en vormgeving laat zien dat de bereidheid tot samenwerking tot op heden weinig actie heeft opgeleverd. In tijden van geldnood is cultuurbeleid geen prioriteit bij de gemeenten.

Over welke prestatie gaat het bij de ideële kunstuitleen voor particulieren door het CBK? Kan het CBK de geweldig grote rol van spin in het web aan?

De onrust bij de oratoriumverenigingen kan weggenomen worden. De zangverenigingen kunnen hun uitvoeringen immers als project indienen. Klopt die gedachte?

Vreemd is dat Het Drents Landschap met de vele cultureel-historische taken omtrent boerderijen en kerken niet de aandacht krijgt die het verdient. Dit moet gecorrigeerd worden in de definitieve versie.

De heer SLUITER complimenteert de heer Hemsteede met zijn hoogverheven, socialistische betoog vol wapperende rode vaandels, zo uit het museum.

Er is niet meer mogelijk dan een reactie op hoofdlijnen, zeker omdat niet alle inspraak beschikbaar is of reeds van een reactie is voorzien. Een aantal inspraakreacties kan bovendien tot bijstelling van de nota aanleiding geven.

Hoofdlijn is om in te zetten op kracht van Drenthe, inclusief behoud en versterking op onderdelen. Wat niet bijzonder of niet krachtig is, zal minder provinciale middelen ontvangen. De kunst van het combineren behelst ook dat er bij voorkeur sprake is van een verbinding met andere voor Drenthe belangrijke terreinen, zoals economie. Cultuur en economie moeten zodanig verbonden worden dat meerwaarde ontstaat. Bij cultuurdragers Beeldkwaliteit, Het grote publiek, Informatiekanalen en Onvoltooid verleden tijd komt deze duidelijke en rechtstreekse relatie naar voren tussen cultuur, recreatie en toerisme. De inspreker namens Museums Vledder heeft hierop duidelijk gewezen.

De cultuurdrager taligheden kent deze relatie minder. Het leek er bovendien eerder op dat de stromingen binnen de Drentse taal zich van elkaar leken te verwijderen. Uiteindelijk heeft men zich gevonden in een gezamenlijk verweer tegen de conceptnota. Omdat belonen beter werkt dan straffen moet een eenmalige stimuleringspremie worden gezet op een snelle samenvoeging in het jaar 2005 van Drentse Taal, Het Drentse Boek en Roet. Het mag daarbij om een stevig bedrag gaan.

Opvallend is dat de grote culturele instellingen alle in Assen gevestigd zijn. Op dit vlak zou meer geografische spreiding nagestreefd moeten worden. Assen als bestuurlijk centrum is iets anders dan een monopolie op de culturele instellingen.

De heer HEMSTEEDE wijst erop dat de staatssecretaris van cultuur, mevrouw Van der Laan van D66, juist inzet op focus en samenhang als voorwaarde voor rijksmiddelen.

De heer SLUITER is van mening dat samenhang iets anders is dan geografische opeenhoping.

Draagvlak voor (het werk van) culturele instellingen vergt meer spreiding op dit vlak.

De nota krijgt instemming op hoofdlijnen, met de nodige vraagtekens bij de taligheden vanwege het ontbreken van een verbinding met de economische drager van recreatie en toerisme.

De heer BEERDA vindt dat cultuurbeleid niet verward moet worden met boekhouden.

De heer SLUITER denkt dat de kunst van het combineren neerkomt op het zoeken naar meerwaarde. Daarvan is sprake als een verbinding bestaat tussen cultuur en economie. Drenthe kan het zich niet veroorloven een dergelijke meerwaarde over het hoofd te zien.

De heer BEERDA is van mening dat de heer Sluiter de taligheden afschrijft.

De heer SLUITER constateert dat juist een zoektocht naar de verbinding tussen taligheden en economie nodig is. Die moet uitgebuit worden ook ten gunste van de economie. Meer in het algemeen valt op dat het denken over cultuur in Drenthe en Drentse cultuur vooral naar binnen is gericht.

De heer BEERDA is niet tegen de voorgestelde koppeling. Als die er niet is, mag dat echter niet inhouden dat er geen aandacht voor bestaat.

De heer SLUITER herinnert eraan dat het gaat om keuzes maken over meer en minder aandacht en geld. De fractie van D66 maakt daarbij een keuze voor de verbinding tussen cultuur en economie.

De heer HEMSTEEDE vraagt de heer Sluiter de uitspraak te onderschrijven dat cultuur mooi is, maar rendabel moet zijn.

De heer SLUITER vindt cultuur prachtig. Het is bovendien mooi meegenomen als het rendeert. Wat rest is het afwachten van de inspraakreacties en de reactie van GS daarop. Vervolgens zal een eindoordeel worden gegeven.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN noemt de opmerkingen van de heer Hemsteede over verheffing van het volk weinig aanbodgericht.

Op bladzijde 4 van de conceptnota staat dat cultuur deel uitmaakt van het sociaal beleid. Dat geldt echter niet voor de minima, die in de meeste gevallen geen geld hebben om aan cultuur deel te nemen. In de conceptnota wordt tevens gesproken over contacten met gemeenten, Rijk en het verenigingsleven in Drenthe. Toch bestaan er zorgen over de mogelijkheden voor de amateurkunst. Er verrijzen her en der prestigieuze gemeentehuizen, terwijl het voorzieningenniveau bergafwaarts dreigt te gaan. In de Cultuurnota is sprake van onderzoek, monitoring en evaluatie, van belang om te zien of het cultuurbeleid aan de vraag voldoet. Het college kan gemotiveerd andere keuzes maken, mits er duidelijke criteria bestaan. Die worden hier en daar gemist.

Het voorstel van het college ten aanzien van de Drentse taal sluit min of meer aan bij eerdere voorstellen van de fractie van de OPD, zoals die voor een Drentse academie, een dependance van het lectorschap en onderwijsplannen. Deze ontwikkeling verdient instemming en wordt met heel veel belangstelling gevolgd.

De in de nota genoemde bedragen zijn indicatief en kunnen dan ook niet van een reactie worden voorzien.

De provincie wil de rijke Drentse amateurkunst, zoals toneel, harmonie en fanfare, met projecten en deskundigheidsbevordering steunen. Ook de vele zangclubs en -verenigingen in Drenthe moeten hierbij worden genoemd.

Bij het museumbeleid worden een aantal musea genoemd, maar niet de Museums Vledder. Die heeft echter een duidelijke bovenlokale en -provinciale uitstraling en brengt bovendien in de praktijk de kunst dicht bij de mens. Het kan tevens met het oog op de economie een belangrijk museum zijn in Drenthe. Het museum verdient dan ook een plaats binnen de nota.

Het Drents Plateau moet volgens de nota een functie vervullen bij debatten in de samenleving. Die debatten moeten dan wel aangegaan worden, zie het voorbeeld van de reacties op de Drenthe encyclopedie.

De concept-Cultuurnota legt nadruk op bestemmingsplannen, beeldkwaliteit, landschapsbeelden et cetera. Dat mag een tandje minder. Moet de provincie zich bezighouden met kunstwerken langs rijkswegen?

De ondersteuning van de oratoriumverenigingen is vervallen met het argument dat die lokaal van karakter zijn. Dat blijkt niet het geval, terwijl de uitvoeringen duidelijk een bovenlokaal karakter hebben. De dienstverlening aan het Noord-Nederlands Orkest laat zien hoe hoog de kwaliteit is. Kan men inderdaad op projectbasis voor subsidie in aanmerking komen?

Moet de Omroepnota niet eerder komen gezien de nieuwe Mediawet in het jaar 2005? Hetzelfde geldt voor de bibliotheken, aangezien de rijks gelden voor de jaren tot 2006 verdeeld moeten worden. Op dat punt is het wachten op een marsroute.

De heer SCHAAP merkt op dat Drenthe sinds tien jaar pogingen doet om het cultuurbeleid weer op de rails te zetten. De reden om het cultuurbeleid opnieuw vorm te geven en nieuwe keuzes te maken, is dat dit de laatste jaren is vastgelopen in de talloze regelingen, de uitvoeringsbureaucratie en de instellingen. Daarom is er nu enerzijds sprake van een nieuwe Cultuurnota en anderzijds de nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV) met daarin de criteria en voorwaarden voor subsidieverstrekking. Tevens is, bijvoorbeeld met de Contourennota, verbinding gelegd met de terreinen welzijn, zorg, economie, recreatie en toerisme.

In de conceptnota staat het nodige over cultuurbereik, educatie, economie en al of geen marktwerking. Daarbij is, zoals blijkt uit de inleiding, sprake van een filosofie en politieke opvatting van het college. Het college is volop bezig met het verwerken van een veertigtal inspraakreacties. Die bevatten veel elementen die ook door de verschillende woordvoerders naar voren zijn gebracht. Een en ander moet uiteindelijk verwerkt worden in een inspraaknota, die voor de volgende commissievergadering zal verschijnen. Vandaar dat niet op alle vragen kan worden ingegaan. Alle gemaakte suggesties worden echter van een reactie voorzien in de genoemde inspraaknota.

Het Huis van de Drentse taal hoeft niet onder grote tijdsdruk tot stand te komen. De gedachte is al vele malen eerder geopperd. De reacties, ook bij de desbetreffende instellingen, zijn overigens positief, al stellen sommige financiële voorwaarden. De inspraaknota zal duidelijk maken of de gekozen methode om te komen tot het Huis van de Drentse taal de juiste is. Naar dit punt zal het college nog eens goed kijken.

De heer ZOMER heeft gelijk als hij stelt dat in de conceptnota iets over RTV Drenthe opgenomen moet worden. De landelijke discussie over de verantwoordelijkheid voor de regionale omroep is echter nog niet afgerond. Het wachten is dus op een uitspraak ter zake van de Tweede Kamer. Dan wordt duidelijk wat de formele relatie met RTV Drenthe is.

De heer ZOMER signaleert dat de gedeputeerde aan de staatssecretaris voor cultuur, ROOS (stichting Regionale Omroep Overleg en Samenwerking) en IPO reeds kenbaar heeft gemaakt hoe met RTV Drenthe om te gaan. Die reactie is toch op provinciaal beleid gebaseerd?

De heer SCHAAP legt uit dat de staatssecretaris schriftelijk duidelijk is gemaakt dat bij decentralisatie van verantwoordelijkheid ook een nieuwe verdeling van middelen en bevoegdheden hoort.

De heer ZOMER vraagt of dit betekent dat er substantieel meer mogelijkheden moeten komen om RTV Drenthe te steunen.

De heer SCHAAP noemt dat een normale gang van zaken.

De heer ZOMER vindt dat die reactie gebaseerd moet zijn op gedachten die binnen de staten leven.

De heer SCHAAP wijst erop dat deze reactie is gebaseerd op de verwachting dat de nieuwe Mediawet de provincies verantwoordelijk maakt voor de regionale omroepen.

De ordening middels vijf cultuurdragers van het ontzettend brede cultuurveld vindt gelukkig instemming bij de commissie. Die ordening is nodig om de substantieel toenemende middelen voor investeringen in cultuur goed aan te wenden. Hoofdpijn van de conceptnota is dan ook de ervaring dat het uitsluitend werken met instellingen en subsidieregelingen elke vorm van flexibiliteit uitsluit. In de komende jaren komen echter grote bedragen vrij voor investeringen in initiatieven uit de Drentse samenleving.

Er zijn ook wat betreft de musea nieuwe keuzes gemaakt. Gevraagd is naar een overzicht van alle Drentse musea, inclusief beschrijving, waardering van bovenlokale en provinciale uitstraling en keuze. Uit de nota valt echter reeds op te maken welke keuze is gemaakt en op welke basis die is gemaakt. Er is gekozen voor het Drents Museum en het Nationaal Hunebedden Informatiecentrum (NHI). De positie van De Buitenplaats staat niet ter discussie. Is het echter een provinciale verantwoordelijkheid om De Buitenplaats in zijn huidige formule te handhaven? Er kunnen immers meer partijen, zoals de gemeente en het Drents Museum, een rol vervullen in de toekomst van dit museum. Deze vragen worden de komende periode onderzocht, inclusief de financiële consequenties voor de provincie. Dit onderzoek naar de positie van De Buitenplaats wordt snel gestart, ook omdat de druk bij De Buitenplaats hoog is.

Mevrouw SMITH is van mening dat niet alleen financiële ondersteuning aan de orde is, maar ook waardering van de diverse musea in Drenthe. Een dergelijke inventarisatie of overzicht is een aparte museumnota waard.

De heer ZOMER steunt het pleidooi van mevrouw Smith. Drenthe kent veel musea die uit de lokale gemeenschappen zijn voortgekomen en die inmiddels zowel door de gemeenschappen als de toeristen bijzonder worden gewaardeerd. De gemeente is hierbij als eerste aan zet. De provincie kan echter met de kennis van de museumconsulent en het Drents Museum deze instellingen helpen in beleidsmatige zin en bij het opzetten van tentoonstellingen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wil de keuze om twee instellingen die al geruime tijd geld ontvangen opnieuw geld te geven, beter onderbouwd zien.

De heer FONK steunt de vraag naar een overzicht, ook in termen van lokale en provinciale belangen. Het roept immers de vraag op naar de grens tussen gemeentelijke en provinciale verantwoordelijkheid.

De heer ZOMER vindt dat dit in samenspraak met de gemeenten moet plaatsvinden.

De heer FONK merkt op dat mevrouw Smith niet vraagt dat de provincie het alleen regelt. De vraag is om een optelsom te maken en te bezien hoe ermee om te gaan.

Mevrouw SMITH denkt dat de museumnota van de provincie Gelderland als voorbeeld kan dienen.

De heer HEMSTEEDE denkt dat twee discussies door elkaar lopen: die over musea en die over cultuurtoerisme. De roep is om een gebiedsgerichte benadering waarin ook de musea een plek hebben. Een overzicht, waardering en vergelijking worden reeds door de museumconsulent gemaakt. Het college heeft daar in de concept-Cultuurnota zijn voordeel mee kunnen doen.

De heer ZOMER vindt de aandacht voor vooral de kleinere musea te mager in de concept-Cultuurnota.

De heer SCHAAP is het ermee eens dat al die musea die niet in de conceptnota genoemd worden van grote betekenis zijn voor de Drentse recreatie en toerisme. Dat is geen antwoord op de vraag naar de verantwoordelijkheid van de provincie. Voor het honoreren van aanvragen van de andere, kleinere musea is aanmerkelijk meer geld beschikbaar dan in het verleden. Een overzicht van de stand van zaken in Drenthe wat musea betreft stuit niet op bezwaren. Die is echter niet van belang voor de reeds in de conceptnota gemaakte keuzen.

De heer ZOMER hoort de toezegging dat de gedeputeerde over niet al te lange tijd komt met een nadere uitwerking van het museumbeleid.

De heer SCHAAP zegt toe met de museumconsulent te spreken over een museumoverzicht.

De heer FONK vraagt of de museumconsulent gemeenten van hulp kan voorzien bij het onderscheiden van musea van openbaar toegankelijke privé-collecties.

De heer SCHAAP denkt dat de museumconsulent zeker beschikt over een definitie van een museum. Er is door de heren Zomer en Wendt gewezen op de slechte relatie met de gemeenten als het gaat over cultuurbeleid. Dat is ook in de conceptnota gemeld. De huidige inspraakreacties laten zien dat de gemeenten inmiddels positief zijn over de wijze van totstandkoming van de concept-Cultuurnota en de rol van provincie en gemeenten in de komende jaren. Er is geld gereserveerd voor samenwerking met de gemeenten op het vlak van versterking van de culturele infrastructuur.

De opmerkingen van de heer Zomer over de noodzaak om de rommel in het buitengebied op te ruimen worden onderschreven. Gemeenten zijn herhaaldelijk verzocht diverse reclame-uitingen in weilanden weg te halen.

De heer ZOMER denkt dat hierbij in de afgelopen tien jaar weinig voortgang is bereikt.

De heer SCHAAP hoort geluiden uit de commissie om de positie van de oratoriumverenigingen en het Drents Kamerkoor nog eens goed te bezien. Dat gebeurt reeds, zodat in de inspraaknota hierop terug kan worden gekomen. Daarbij komt ook de vraag aan de orde of het etiket lokaal per definitie subsidie van de provincie uitsluit. De commissie krijgt via de inspraaknota een antwoord op de vragen of de keuzes over ondersteuning van de koren goed en scherp zijn gemaakt.

Het opstellen van de conceptnota is inderdaad geen sinecure door de enorme spreiding binnen het cultuurbeleid, de enorme omslag in vergelijking met de afgelopen tien jaar en de vraag wie er aan het stuur moet zitten. De staten stellen een kader vast, het college voert uit. Dat kan niet als alles vastligt bij instellingen en regelingen.

De heer ZOMER vindt dat het niet mag inhouden dat alles vanuit het provinciehuis bepaald en geregeld moet worden. De provincie moet faciliterend werken voor instellingen, die maximale vrijheid moeten hebben om naar eigen inzicht en deskundigheid besluiten te nemen.

De heer SCHAAP is het daarmee eens. Substantiële investeringen van de provincie in instellingen houden echter in dat de provincie een mening ter zake behoort te hebben. De kaders daarvoor staan in de concept-Cultuurnota. De nieuwe flexibiliteit biedt meer mogelijkheden om nieuwe initiatieven in het cultuurveld te honoreren.

Ook het formuleren van de verwachtingen in de zin van prestatieafspraken is geen sinecure. Wat verwacht de provincie bijvoorbeeld van K&C de komende jaren? Om de omslag af te maken, is het nodig om een en ander de komende jaren concreet te maken.

De heer FONK merkt op dat op afstand besturen en controleren het gevaar inhoudt de grip te verliezen. Wie de verantwoordelijkheid voor de BKV-gelden bij stichtingen legt, is al wat sturing kwijt. De zaken op hoofdlijnen bepalen is uitstekend. De provincie moet echter achter het stuur blijven zitten.

De heer ZOMER is juist blij met de opmerkingen van de gedeputeerde. Er moet juist voor opgepast worden dat projecten op het provinciehuis beoordeeld worden op grond van criteria die totaal onbekend of niet helder zijn. Het moet openbaar zijn op basis van welke informatie beslissingen genomen worden. Wat betekent "provinciale uitstraling" of "vernieuwing"?

De heer SCHAAP wijst erop dat de bedoelde beoordelingen te maken hebben met het Actieprogramma cultuurbereik. De adviezen van de adviescommissie ter zake worden doorgaans gevolgd. De criteria op basis waarvan die adviseert zijn openbaar.

Voor de financiële ruimte in de conceptnota, die in de komende jaren wordt opgebouwd, moeten nog beleidsregels worden gemaakt. Die zal de commissie te zien krijgen als daaraan behoefte bestaat.

Mevrouw SMITH stipt aan dat een aantal subsidieregels zijn afgeschaft, zoals voor activiteiten op het gebied van kunst en cultuur. Wordt het vrijkomende geld flexibel ingezet?

De heer SCHAAP beaamt dat de bedoelde regelingen met ingang van 2006 worden afgeschaft. De doelen van die regelingen zijn echter terug te vinden in de concept-Cultuurnota, gegroepeerd in vijf cultuurdragers. In de meeste gevallen is daar meer geld aan toegevoegd.

Mevrouw SMITH leest in de nota dat het bedoelde geld niet meer in de conceptnota past.

De heer SCHAAP vraagt mevrouw Smith, de bedoelde passage op te zoeken.

Er blijven overigens twee regelingen over. Dat is opgelegd door het Rijk.

Over het CBK en de opdrachtcoördinator heeft de heer Fonk een uitgesproken mening. Deze coördinator wordt echter buitengewoon toegejuicht door de verschillende gemeenten.

De heer HEMSTEEDE heeft eveneens vragen over de opdrachtcoördinator, mede in het licht van de outputdoelstellingen en indicatoren. Die zijn sterk aanbodgericht, terwijl het doel is om de zaken marktconform te organiseren.

De heer SCHAAP ziet het werk van de opdrachtcoördinator niet als aanbodgericht. De taak is om bestaande vraag om te zetten in actie.

De heer HEMSTEEDE wijst erop dat volgens de conceptnota de opdrachtcoördinator zelf initiatieven moet nemen.

De heer SCHAAP is van mening dat veel initiatieven ontstaan in de Drentse samenleving. De opdrachtcoördinator moet die vervolgens steunen.

De heer HEMSTEEDE vraagt of de rol te vergelijken is met de door de provincie Groningen ingestelde intendant, die beschikt over een budget.

De heer SCHAAP legt uit dat de coördinator initiatieven coördineert of faciliteert en zelf initiatieven kan nemen. De nieuwe rol van de provincie houdt in dat de mogelijkheden om de doelstellingen te bereiken actief opgezocht moeten worden.

Mevrouw SMITH vraagt of de opdrachtcoördinator niet reeds jarenlang bij het CBK werkt. De heer SCHAAP beaamt de termen opdrachtcoördinator en projectcoördinator abusievelijk te hebben verwisseld.

De heer FONK geeft aan dat zijn bezwaren tegen de coördinator op meerdere gronden stoelen. Er bestaat angst voor verschraling. Zes gemeenten zeggen tegen te zijn. De voorgestelde vorm is bovendien niet aansprekend.

De heer SCHAAP merkt op dat het idee van het opzetten van een hbo-theateropleiding in Veenhuizen of elders niet is verlaten. Er zijn enkele gemeenten met ideeën, al is de precieze vormgeving onbekend. De provincie wil echter in de komende jaren iets bereiken.

Mevrouw SMITH wijst erop dat hiervoor geen geld is uitgetrokken.

De heer SCHAAP legt uit dat vooralsnog onbekend is wat de kosten zijn. Er is echter als gevolg van de flexibilisering in de komende jaren geld voor dit type initiatief.

Er is eenvoudigweg geen leerstoel Drents. Vandaar het voorstel van het college, dat door de Drents-talige instellingen en door de commissie in grote lijnen wordt omarmd.

Door inzet op cultuurbereik wordt getracht de investeringen in cultuur bij zoveel mogelijk mensen terecht te laten komen. Gevraagd is om iets aan de kosten voor de minima te doen. Een praktisch uitvoerbare handreiking ligt echter niet voor handen.

De heer HEMSTEEDE herinnert eraan dat het college heeft aangegeven hierop bij de Cultuurnota terug te komen. De term minima of gelden daarvoor komen echter in de nota niet voor. Het is niet voor niets dat de heer Fonk sprak van een liberale nota.

De heer ZOMER denkt dat het minimabeleid aan de gemeenten overgelaten moet worden. Bij de prijsstelling staat het immers voorop om de kosten te dekken.

Mevrouw SMITH suggereert om de culturele kortingspas van de gemeente Groningen voor Drenthe van de plank te halen. Dit idee is al eerder onderzocht.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vindt de nota onduidelijk wat de positie van de minima betreft.

De heer SCHAAP vindt de nota vol met voorstellen over participatie, cultuurbereikvergroting en educatie. Dat is allemaal onderdeel van sociaal beleid, zodat de nota niet zomaar liberaal genoemd kan worden.

Het college heeft in de conceptnota keuzen gemaakt, met daarbij dezelfde achtergronden als die de heer Hemsteede in zijn betoog heeft geschetst.

Op de overige opmerkingen en vragen komt het college terug in de inspraaknota, omdat de afwegingen ter zake moeten worden gemaakt.

Mevrouw SMITH leest op bladzijde 56 dat subsidieregelingen zijn opgeheven waarvan de financiën niet kunnen worden ingezet voor de nota.

Voorafgaande aan de tweede termijn merkte de heer DOORNBOS op dat alleen vraaggericht werken door kunstenaars vernieuwing zal tegenhouden. Had Vincent van Gogh moeten wachten op een uitnodiging uit Amsterdam. Dan kan er direct een inzamelingsactie voor kunstenaars begonnen worden. Overigens is het bloemencorso in Eelde ook niet vraaggericht, net zoals De Buitenplaats. Dit is een zeer lastige discussie.

De kinderen van de inspreker spreken Drents, zijn echter in een Friestalige omgeving opgegroeid, hebben gestudeerd in Groningen en kunnen zich tevens prima in het Nederlands uitdrukken. Het is dan ook storend dat als er een paar Drentse woorden vallen er altijd iemand over Friese toestanden begint. Het kan heel goed anders, zoals in Limburg waar soepeler met tweetaligheid wordt omgesprongen.

Er bestaan overigens reeds combinaties van taligheid, toerisme en cultuur, zoals de avondfietstocht Poëzie van hunebedden en het stookhokkenfestival.

TWEEDE TERMIJN

De heer BEERDA merkt op dat er voor de behandeling van de concept-Cultuurnota maar een uur is uitgetrokken. Voor de behandeling in de commissievergadering van 23 februari moet dan ook ruim de tijd genomen worden.

De heer BEUMERS vindt het idee van klant- en vraaggericht werken aansprekend. Cultuur is echter iets anders dan economie, al ligt er een duidelijke band met toerisme en recreatie. Het Huis van de Drentse taal is een goed idee. Toch moeten de huidige instellingen niet samengaan. De huidige werkwijze, met vrijwilligers, is immers effectief. Het toenemende verloop bij overgang naar een professionele instelling zal de herkenbaarheid doen verminderen.

De heer SLUITER vindt dat de inspreker met zijn twee voorbeelden de gemiste link tussen taligheid en economie beter zichtbaar maakt. Wellicht zijn er meer voorbeelden. Het onderdeel taligheden moet dan ook meer deel van de nota gaan uitmaken. Is het college bereid onderzoek naar de mogelijkheid hiertoe te doen?

De heer FONK is nieuwsgierig naar de reacties in de inspraaknota, bijvoorbeeld die over de rol van de stichtingen.

De heer ZOMER is blij met de toezegging nader te spreken over de musea. Het is tevens goed dat de problematiek van Drentse Taal, Het Drentse Boek et cetera nader wordt bekeken. Ook de toezegging de positie van de koren nader te bezien valt in goede aarde.

De heer SCHAAP zegt toe rondom het Huis van de Drentse taal te trachten de verbinding tussen taligheid en economie beter zichtbaar te maken.

De VOORZITTER constateert dat het agendapunt voldoende is besproken.

9. Brief van 10 november 2004, kenmerk 46/6.7/2004006960, inzake het Meerjarenbedrijfsplan 2005-2008 RTV Drenthe.

De VOORZITTER deelt mede dat bij dit agendapunt tevens een brief van de staatssecretaris van OCW voorligt.

De heer SLUITER vindt het ter inzage leggen van blijkbaar belangrijke brieven, zoals de vragen van het college aan RTV Drenthe en de uitgebreide reactie daarop, onslachtig. Dergelijke brieven moet de commissie rechtstreeks ontvangen.

Het Meerjarenbedrijfsplan van RTV Drenthe is een tendentius en jengelend stuk van een organisatie zonder eigen verantwoordelijkheid. Het is tendentius omdat er twee scenario's zodanig worden neergezet dat in de ene de provincie de zwarte piet krijg en in het andere geval gesuggereerd wordt dat RTV zijn ambitie eindelijk kan waarmaken. De toonzetting is jengelend omdat het zeuren om meer is.

Bovendien is het duidelijk dat het management van RTV Drenthe niet de eigen verantwoordelijkheid onderkent om met belastinggelden een omroep te runnen voor een kleine regio. Er valt niets te lezen over het combineren van overhead met andere regionale omroepen, het teruggaan naar de "core business", het restylen van de organisatie om compact en slagvaardig de toekomst in te gaan. Er valt tevens te weinig te lezen over tering naar de nering zetten met behoud van kwaliteit, transitie naar een nieuwe standaard of het waarmaken van de belangrijkste taak, namelijk een actieve bijdrage aan een levendige regionale democratie. Het meerjarenbedrijfsplan is een verhaal zonder pit, fantasie en inspiratie.

GS geven in de brief een duidelijke en goed onderbouwde voorkeur voor de consistente lijn van indexering. Daarbij fungeren het rijksbeleid, de verantwoordelijkheidsverdeling tussen partijen en het karakter van RTV Drenthe van budgetinstelling als achtergrond. GS sluiten in de brief nergens uit dat RTV Drenthe naast de afgesproken financiering met additionele plannen een beroep doen op ASV-getoetste subsidieverlening volgens de Contourennota.

In de brief van het IPO van 26 oktober 2004 aan staatssecretaris Van der Laan worden de regionale omroepen gevrijwaard van nadelige effecten van de herverdeling van middelen naar het Provinciefonds. Hoe krijgt deze afspraak beslag in Drenthe?

Het valt te prijzen dat GS de verantwoordelijkheden goed uit elkaar houden. Hopelijk houden de staten de rug even recht. RTV Drenthe moet aan de slag.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN onderschrijft de opmerking van de heer Sluiter over de brieven.

Het standpunt van GS dat er een einde moet komen aan verstrekking van extra middelen aan RTV Drenthe wordt gedeeld. Men moet zich aan dezelfde regels houden als de andere budgetinstellingen. De problemen rond de loonkosten gelden voor alle budgetinstellingen. Volgens het rapport van RTV Drenthe zijn er ongeveer tweeduizend medewerkers werkzaam bij de verschillende regionale omroepen. In de brief van de staatssecretaris staat een getal van ruim 1500. RTV Drenthe lijkt echter nogal ruim in de personele middelen te zitten.

Het meerjarenbedrijfsplan is niet altijd concreet. Zo blijft de opsomming van bezuinigingen op bladzijde 10 in algemene termen hangen. Ook wordt een duidelijke positionering van de regionale omroep gemist, zowel in lokaal als landelijk kader.

Wie in Drenthe niet op de kabel is aangesloten, ontvangt RTV Drenthe maar met moeite. Dat maakt de taak van rampenzender er niet gemakkelijker op.

(De heer Sluiter verlaat de vergadering.)

Mevrouw SMITH onderschrijft de stelling van GS in de brief van 10 november dat er niet meer geld beschikbaar gesteld moet worden voor RTV Drenthe. Eerst moet het besluit van de Kamer afgewacht worden. Blijkbaar bestaan er plannen om de peildatum te verschuiven van 2001 naar 2004 wat betreft de uitzendingen. RTV Drenthe heeft in 2004 echter bezuinigd op juist de uitzendingen. Wat zijn hiervan de financiële consequenties? Worden daarbij ook nieuws-tv, teletekst en rampenzender meegeteld? Het meerjarenbedrijfsplan bevat twee reële, maar erg tendentieuze scenario's. Overigens zijn de statenverkiezingen niet in 2007, maar in 2006.

Overheveling van de financiën naar het Provinciefonds en de kostenstijgingen moeten worden gecompenseerd. De staatssecretaris heeft hiervoor kaders aangegeven in de Financiële verhoudingswet (FVW) die zijn besproken in het IPO. Wat zijn de financiële consequenties voor Drenthe? De provincies hebben zich bereid verklaard, als PS ermee instemmen, de huidige financiële inzet te continueren met een verhoging middels een jaarlijkse index. Klopt het dat die index voor 2005 staat op 2,16%? Welke gevolgen heeft dat voor de meerjarenbegroting van RTV Drenthe?

In de begroting is sprake van extra inkomsten door sponsoring bij sport en cultuur. Juist op deze programma's wordt er bezuinigd. Op bladzijde 29 gaat de begroting uit van een stijging van het aantal inwoners van Drenthe. Daarvan is tot nu toe echter geen sprake. De nieuwe huisvesting is en blijft een

van de oorzaken van de financiële problemen. RTV Drenthe ontkent dat in de begroting. Een blik op de gestegen kosten van afschrijvingen is echter voldoende.

De fractie van GroenLinks wil zich overigens absoluut niet bemoeien met de journalistieke en inhoudelijke verantwoordelijkheid van de programma's.

De heer BEUMERS vindt dat RTV Drenthe een journalistiek onafhankelijke zender behoort te blijven. Als de provincie voor een indexeringstoeslag kiest, zal dit een situatie tot gevolg hebben waarbij journalisten de provincie klakkeloos volgen. Men wil immers de financiële steun behouden. Nu reeds is duidelijk dat instellingen zoals de Milieufederatie een eigen lijn naar RTV Drenthe hebben.

De provincie moet kaders stellen op dit vlak, zoals ook op de agenda staat vermeld. Dat betekent dat de brief als B-stuk moet worden behandeld.

Als de provincie RTV Drenthe uitnodigt om een staten- of commissievergadering te verslaan, moet daarvoor ook betaald worden.

Mevrouw SMITH is het daarmee volstrekt oneens.

De heer BEUMERS vindt dat de provincie moet betalen voor het verslaan van bijvoorbeeld belangrijke symposia. De zender moet immers de eigen broek ophouden.

Bladzijden 10 en 15 laten kronkels in de begroting zien. De provincie moet niet meer zeggenschap over RTV Drenthe krijgen.

De heer BOER vraagt zich na lezing van de twee scenario's in het meerjarenbedrijfsplan af of RTV Drenthe de provincie serieus neemt. Blijkbaar is de afdeling Drama ingeschakeld. RTV Drenthe is van belang, zoals bijvoorbeeld bleek bij de uitzending ten bate van de slachtoffers van de zeebeving in Azië. Hij voorziet in de behoefte aan regionaal nieuws en is tevens de regionale rampenzender. De verantwoordelijkheid voor de regionale omroepen ligt nog bij het Rijk. Dat betekent een pas op de plaats. Het college en RTV Drenthe worden opgeroepen om te bezien of er projectsubsidies verkregen kunnen worden. De fractie van de PvdA heeft geen ambities om zich met de inhoud van de programma's te bemoeien. Er bestaan wel allerlei ideeën, zoals over het promoten van de Drentse taal. Bij het ambitieniveau van RTV Drenthe is iedere realiteitszin uit het oog verloren. De bomen groeien nog steeds niet tot in de hemel.

De heer WENDT sluit zich aan bij de woorden van de heer Sluiter.

De heer ZOMER leest in de brief van het college van 10 november 2004 aan de staten dat er geen additionele financiële middelen aan RTV Drenthe beschikbaar worden gesteld om gaten te vullen die de rijksoverheid heeft laten vallen. In de toelichting op het wetsvoorstel inzake de media staat dat om het niveau van de activiteiten te waarborgen provincies en regionale omroepen overeengekomen zijn om een reële index te hanteren en dus een extra bekostiging. In de brief van 11 november 2004 van het college aan de staatssecretaris voor cultuur staat dat de decentralisatie van bevoegdheden en sturingsmogelijkheden onvoldoende is. In een brief van ROOS van 16 november 2004 aan het IPO staat dat de eis van decentralisatie van bevoegdheden en sturingsmogelijkheden alvorens de subsidieverantwoordelijkheid over te nemen, niet te rijmen valt met de overeenkomst tussen ROOS en IPO. Uiteindelijk schrijft de staatssecretaris aan het college dat uit contacten met IPO en provincie Drenthe blijkt dat Drenthe volop staat achter het IPO-standpunt en de bestuurlijke afspraken tussen IPO en ROOS. Waar staan GS?

De heer ROELES herinnert aan de commissievergadering van januari 2004 waarin de brief van 18 december 2003 is behandeld. Toen bleek dat er sprake was van een hypothecaire inschrijving van

het Restauratiefonds voorafgaande aan wat de provincie wilde. Dat leidde tot kritiek op de directie van RTV Drenthe, al heeft de rangwisseling van die inschrijving inmiddels plaatsgevonden.

De brief van het college laat niets aan duidelijkheid te wensen over. Het meerjarenbedrijfsplan is niet verrassend, gezien de tendentieuze voorlichting tijdens een bezoek aan RTV Drenthe. De zwarte piet behoort echter niet bij de provincie. Een bedrijf met een vast inkomen zoals RTV Drenthe mag zich in de handen wrijven. Er is echter visie nodig om binnen de begroting te blijven. Volgens de conceptnota heeft RTV Drenthe een positieve en opbouwende rol in de Drentse samenleving te vervullen.

Er wordt overigens een Omroepnota Drenthe ontwikkeld om RTV Drenthe een richtinggevend kader voor ontwikkeling te bieden. Bij de ondernemingsraad van de regionale omroep bestaat blijkbaar angst voor inmenging bij de programmering. Die angst is ongegrond.

De heer ZOMER denkt dat die angst gebaseerd is op de roep van GS om meer substantiële bevoegdheden en sturingsmogelijkheden.

De heer ROELES trekt zijn eigen conclusie.

De heer SCHAAP is blij met de steun voor de consistente lijn van GS. De discussie tussen IPO, ROOS, Tweede Kamer en staten over de omgang met de provinciale omroepen is ongelofelijk lastig. Het wachten is op een uitspraak van de Tweede Kamer over de nieuwe Mediawet en de zorgplicht van de provincie voor de regionale omroep. Uiteindelijk is er in dit circus overeenstemming bereikt tussen IPO en ROOS over de condities waaronder bepleit wordt om de zorgplicht aan de provincies over te dragen. Veel Kamerleden zoeken vervolgens naar argumenten om te bewijzen dat de provincies die zorgplicht niet waard zijn. Men is blijkbaar vooral bang voor provinciale inmenging in de journalistieke vrijheid. Politiek is dan ook niets anders dan het met goede argumenten onderbouwen van keuzen. Het beste argument lijkt dat de provincies te stom zijn om een regionale omroep in de rij van budgetinstellingen op te nemen.

De heer ZOMER brengt naar voren dit argument niet te hebben gebezigd.

De heer SCHAAP verwijst naar partijgenoten van de heer Zomer. De provincies zijn echter uitstekend in staat om op zakelijke en rationele wijze de regionale omroepen onder de zorgplicht te krijgen. Sommige Kamerleden willen daar niet aan en stellen voor de gelden te oormerken om bezuinigingen te voorkomen. De daarbij gegeven voorbeelden blijken overigens nooit te kloppen. Ook bestaan er zorgen bij de Kamer over de indexering.

IPO heeft oormerking altijd afgewezen met verwijzing naar serieuze decentralisatie. Onderdeel van de afspraken tussen IPO en ROOS is daarnaast dat de budgetten niet lager worden dan op een bepaalde datum is vastgesteld. In die overeenkomst staat tevens dat de provincies zorgen voor een reële indexering, inclusief een advies van het CPB. Deze vergaande stap kan tot gevolg hebben dat de index hoger is dan die wordt toegepast op andere budgetinstellingen.

Als de Kamer besluit tot oormerking van de gelden, wijkt dit af van de overeenkomst tussen IPO en ROOS. Het vervolg is in dat geval onduidelijk, ook wat betreft het CPB-advies. Het wachten is voorts nog op een duidelijke uitspraak van de Kamer.

Het college gaat uit van de stelling dat de provincie zich mag bemoeien met de regionale omroep. Als de zorgplicht bij de provincie ligt, mag bijvoorbeeld gevraagd worden of het mogelijk is om meer samen te werken met lokale omroepen of om meer aandacht te besteden aan cultuur. Dat heeft niets te maken met inmenging in de journalistieke vrijheid, de programmering of de inhoud.

De heer ZOMER denkt bij substantiële decentrale bevoegdheden aan wat anders.

De heer SCHAAP wil dat de bevoegdheden die bij het Rijk liggen, overgaan naar de provincies. De situatie waarin provincie, Rijk en Commissariaat van de Media allemaal een duit in het zakje doen, bestaat te veel uit bureaucratie. De Kamer doet er goed aan geen positie te kiezen die hier tegenin gaat. Dat heeft immers alleen tot gevolg dat provincies de overeenkomst met ROOS tegen het licht houden.

De heer ZOMER wijst erop dat de verhouding tussen overheid en omroep vastligt in de Mediawet. Passen de substantiële decentrale bevoegdheden en sturingsmogelijkheden binnen die wet?

De heer SCHAAP is van mening dat de provincie Drenthe geen bevoegdheden naar zich toe kan halen die buiten de Mediawet vallen. Wellicht is de brief aan de staatssecretaris te kort door de bocht. Bedoeld is om de financiële problematiek onder de aandacht te brengen. De provincie Drenthe staat onverkort achter de overeenkomst tussen IPO en ROOS.

TWEEDE TERMIJN

De heer ZOMER verbaast zich erover dat de reactie van het college op het meerjarenbedrijfsplan vier maanden op zich heeft laten wachten.

Er is eerder geciteerd dat het college stelt geen additionele middelen beschikbaar te stellen en dat daarentegen de staatssecretaris schrijft dat de stijgende autonome kosten worden vergoed.

De heer SCHAAP staat achter de geciteerde zinsnede. Als de Tweede Kamer echter beslist tot verschuiven van de zorgplicht, is de discussie aan de orde over de index. De staatssecretaris kan er zeker van zijn dat het college de zorgplicht, conform de afspraken tussen ROOS en IPO, op een nette manier zal overnemen.

De heer ROELES onderschrijft het betoog van de gedeputeerde volledig.

De heer BEUMERS vindt de uitleg van de gedeputeerde duidelijk. Het is zorgelijk dat in het bedrijfsplan jaarlijks een miljoen met afschrijving gemoeid is. Als de provincie de zaak overneemt, kan er een groot financieel gat tevoorschijn komen.

De heer BOER vraagt wat de provincie precies overneemt.

De heer BEUMERS constateert dat de liquiditeit van RTV Drenthe ter discussie staat. Er zullen dan ook waarschijnlijk ontslagen vallen. De provincie moet dan ook niet te lang wachten.

De heer SCHAAP wijst erop dat een bedrijf dat jaarlijks 7,2 mln euro ontvangt niet zomaar omvalt.

De heer BEUMERS leest in het meerjarenbedrijfsplan dat volgend jaar ongeveer zeshonderdduizend euro meer via het IPO wordt ontvangen. De afschrijving komt uiteindelijk op het bordje van de provincie terecht.

De heer BOER vraagt zich af of het goed is een omroepnota vast te stellen, zodat vervolgens binnen de Mediawet gekeken kan worden naar de eerdergenoemde substantiële decentrale bevoegdheden en sturingsmogelijkheden.

De heer SCHAAP beaamt dat het college eerder had kunnen reageren. De suggestie van de heer Boer is juist. De sturingsfilosofie van de provincie op dit vlak zal in de omroepnota terechtkomen.

De VOORZITTER constateert dat de brief voldoende is besproken.

10. Notitie “De Drentse dialoog” van de fractie van het CDA.

Mevrouw MASTWIJK probeert enkele misverstanden weg te nemen. Inmiddels achttien organisaties van kerkelijke, niet-kerkelijke, allochtone en autochtone mensen hebben de Drentse politiek opgeroepen tot een gesprek. De negatieve ontwikkelingen na de moord op Theo van Gogh moeten gestopt worden. Er moet over en weer begrip en respect gekweekt worden door allochtone en autochtone inwoners van Drenthe met rust en kalmte tot een goed gesprek te brengen. De mensen moeten vertrouwd zijn met elkaar om goed samen te kunnen leven. De multiculturele samenleving is een feit. Migratie is een groeiend en blijvend fenomeen. Drenthe vormt daarbij geen uitzondering. Ook de Drentse samenleving is kleurrijk. Zonder respect kan integratie echter nauwelijks plaatsvinden. Kennis van de ander vergroot de kans op begrip, de eerste stap naar respect. Het opheffen van vooroordelen kan door kennis te maken met de ander en met elkaar in gesprek te komen.

GS worden uitgenodigd om in samenwerking met organisaties zoals ENOVA en I₂D een werkplan voor een Drentse dialoog voor te leggen. In wijken, dorpen, scholen en verenigingen moeten de mensen elkaar leren kennen. De vraag aan de commissie is of die deze vraag aan het college steunen.

De heer BEERDA herinnert eraan dat toen het voorstel van mevrouw Mastwijk de vorige keer ter tafel kwam, onduidelijk was wat precies de bedoeling was. Ook de schriftelijke uitwerking van het voorstel wekt echter weinig enthousiasme. De vraag of het nuttig en noodzakelijk is dat Drentse politici een poging doen om een bijdrage te leveren aan normalisering van de verstoorde verhoudingen wordt positief beantwoord. Het voorliggende voorstel behelst echter niet meer dan een open deur. GS worden om een werkplan gevraagd. Waarom komt mevrouw Mastwijk niet met een werkplan? Mevrouw Mastwijk suggereert bovendien dat ENOVA en I₂D hun werk niet goed verrichten. Een onlangs ontvangen lijst met activiteiten laat echter zien dat die reeds ontzettend veel werk doen. De problematiek is niet nieuw. De titel Drentse dialoog suggereert tevens meer dan het werkelijk is.

De oplossing ligt in een beleid van samen dingen doen, bij onderwijsachterstand, werkloosheid en veel andere aspecten. Het lijkt overigens irreëel om te veronderstellen dat reeds in december gemeenten kan worden of de Drent verdraagzamer is dan momenteel. Het plan is vaag en voegt niets nieuws toe. Het komt nu ook aan op de gemeenten, politieke partijen, instellingen en burgers. Een door de overheid georganiseerde dialoog trekt slechts de burgers die altijd op dergelijke bijeenkomsten afkomen.

Mevrouw PANNEKOEK stelt vast dat er op 2 november 2004 een vreselijk incident in de Randstad heeft plaatsgevonden. Op het hierna ontstane vergadercircuit zit Drenthe echter niet te wachten. Het komt erop neer dat de burens weer met elkaar praten en dat er saamhorigheid ontstaat tussen de bewoners in de wijken. Daar ligt bij uitstek een rol voor de gemeenten. Bij een aantal gemeenten waar deze kwestie speelt, wordt het dan ook met voortvarendheid en inzet aangepakt. Er bestaat dan ook geen behoefte aan de gevraagde extra inspanning voor GS.

Mevrouw DIRKS vindt het jammer dat het de vorige keer niet tot behandeling van het voorstel is gekomen. Dan had gesproken kunnen worden over verantwoordelijkheid, afstemming en de rol van de staten. De inhoudelijke dialoog mag hierdoor immers niet vertroebeld raken of verzanden. Het appél aan de staten is alleen een beroep op de bestuurlijke bevoegdheid van GS en niet op de volksvertegenwoordigers van de staten. Het voorstel kent een weinig actieve rol van de volksvertegenwoordiger, reagerend op ingrijpende maatschappelijke gebeurtenissen. Het staat iedereen vrij om vanuit de eigen maatschappelijke betrokkenheid deel te nemen aan de verschillende discussies. De Drentse dialoog kan een zinvol initiatief zijn als de staten een actieve rol toebedeeld krijgen. De vorm moet duidelijk zijn. Anders is het een te gemakkelijk excuus om niet mee te doen.

De heer WENDT is van mening dat er altijd een gesprek behoort te zijn tussen autochtonen en allochtonen. Beide groepen ontmoeten elkaar te weinig. Bij die ontmoeting is het maar de vraag of daarbij de eigen identiteit opgeofferd moet worden. De achtergronden van de diverse groepen moeten gerespecteerd worden.

De provincie Drenthe is niet te vergelijken met Amsterdam of Schiedam, met 30 tot 40% allochtonen. De "quickscan" van I₂D is dan ook een goed idee om de omvang van de problematiek te bepalen.

Politiek en media moeten de rust bewaren. De twee politieke moorden in de afgelopen jaren zijn immers gepleegd door een blanke Nederlander en een goed geïntegreerde Nederlander met Marokkaanse ouders. Niet elke Marokkaan is een terrorist. Nederland is al eeuwenlang niet denkbaar zonder geïntegreerde allochtonen: Willem van Oranje, Anne Frank en Spinoza.

De bedoelde dialoog moet niet alleen discussie behelzen. Men moet elkaar ontspannen ontmoeten tijdens gezamenlijke maaltijden en buurtbijeenkomsten. Dwang moet daarbij worden voorkomen. Elkaar leren kennen en waarderen is van groot belang. Van belang is tevens dat eerst via jongerenwerkers, buurtwerkers, gemeente en politie achterhaald wordt hoe groot de problemen in de provincie precies zijn.

De onderlinge verschillen hoeven niet verzwegen te worden. In de islam geldt de eenheid tussen kerk en staat. Het Heilige Boek als onderwerp van een democratische richtingenstrijd is voor islamieten nieuw en brengt het superioriteitsgevoel van hun religie in de problemen.

De fractie van de ChristenUnie heeft vanuit culturele empathie, sociaal initiatief, tolerantie en naastenliefde een "open mind".

De lokale overheden hebben in november direct contact gezocht met de betrokken bevolkingsgroepen. Wellicht moet de "quickscan" een vervolg krijgen.

Het voorgestelde tempo bij de Drentse dialoog is te hoog. Het vooroverleg met de gemeenten moet aangevuld worden met overleg met jongerenwerkers, buurtwerkers en politie. Het is bovendien niet mogelijk dat statenleden de dialoog ingaan zonder als vertegenwoordigers van een politieke partij te worden gezien.

Respect voor andersdenkenden, maar ook voor scheidsrechters, leerkrachten en ouders moet weer centraal komen te staan in de samenleving. Respect betekent ook een respectvolle omgang. Achtergestelde groepen moeten het recht hebben op organisatie. Religieus-politieke discussies moeten niet verdrongen worden naar het privé-domein. Een levensovertuiging bepaalt immers de identiteit van de mens.

De islam is een gewoon onderdeel van de samenleving. De moslims denken bij gebrek aan dialoog vaak dat Nederland een christelijk land is dat Bush achterna loopt en dus agressie tegen de islam steunt. Wie sociaal-economisch zwakker staat, zal bovendien heftiger reageren op aanvallen op de eigen religie of levenswijze. Contact is dan ook noodzaak.

De afgelopen decennia is de samenleving geraakt door wederzijds onbegrip en onkunde bij de verschillende bevolkingsgroepen. Politici hebben daarbij een rol via de toon van het debat en de inhoud van het beleid. Mensen met verschillende identiteiten moeten vreedzaam naast elkaar kunnen leven. Voor de fractie van de ChristenUnie geldt dat de liefde van Christus dwingt tot vreedzaam samenleven met mensen van welk geloof dan ook. Daarbij heeft iedereen zich te houden aan de democratische rechtsorde.

Tot slot roept de fractie van de ChristenUnie alle aanwezigen op het Samenlevingscontract tot herstel van het elkaar leren verstaan te ondertekenen.

De heer HAAR wijst op de belangwekkende uitspraken van Jan Marijnissen, fractieleider van de SP in de Tweede Kamer, onder de noemer "ik doe er niet aan mee". De Nederlandse politiek en media lijken ten prooi te vallen aan dagelijkse hypes. Ook in de Drentse staten is het gewoonte geworden om PS over het minste of geringste om een uitspraak te vragen, om gedeputeerden te kapittelen of door met allerlei ondoordachte voorstellen te komen. Het goedbedoelde CDA-voorstel is ondoordacht en bevat

ongelofelijke onzin. Een buurt of wijk is toch wel in staat om zoiets als een multicultureel buurtfeest met gezamenlijke maaltijden te organiseren? Neem de burgers alstublieft serieus!

Nederland heeft enkele zeer betreuenswaardige incidenten achter de rug. Er dreigt echter geen oorlog, zeker niet in Drenthe. Het onbedoeld polariseren en stigmatiseren leidt slechts tot meer wantrouwen over en weer. Daarbij zijn alleen degenen gebaat die er politiek garen bij kunnen spinnen. Dergelijke bedilzucht is van de vorige eeuw. Bovendien is nergens in de samenleving de roep om een dialoog te horen. Die is er immers allang en wordt slechts verstoord door mensen die roepen dat vuur met vuur bestreden moet worden. Er bestaat alle vertrouwen in het gezonde verstand van de Drentse burgers. De rust bewaren is beter dan een opgeklopte dialoog.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN denkt dat een dialoog op sommige fronten wellicht nodig is. De vraag is echter of het voorstel niet te vrijblijvend is wat de statenleden betreft. Wie vindt dat de buurt een feest moet organiseren, moet daar ook zelf aan meedoen.

De heer BEUMERS vindt dat de grote politieke partijen weggelopen voor de ontzettend grote spanning onder de bevolking.

De heer BEERDA vraagt naar voorbeelden van die grote spanning.

De heer BEUMERS maakt uit contacten met de bevolking op dat een hete zomer kan worden voorzien.

De gebeurtenissen roepen vragen op en vragen om reacties van de verantwoordelijken. Negatieve en onverschillige reacties van de overheid en van de grote politieke partijen zullen ernstig negatieve reacties oproepen.

De heer BEERDA vraagt of reacties van kleine partijen geen rol hebben.

De heer BEUMERS merkt op dat die oppositie voeren om de grote partijen aan het luisteren te krijgen. Op 7 januari is bijvoorbeeld aan de heer Balkenende een brief gestuurd over zinloos geweld en armoede. De stelling van de CDA-fractie dat burgers nodig begrip moeten krijgen voor nieuwe culturen en godsdiensten in de provincie wordt onderschreven. Daarbij hoort dat nieuwe Drenten zich verdiepen en begrip ontwikkelen voor taal, cultuur, religie en gewoonten in Drenthe. Zoveel mogelijk aanpassen dus met zoveel mogelijk behoud van cultuur en godsdienst.

Mevrouw HAARSMA vindt de poging om het onderwerp op de politieke agenda te krijgen van belang. Onduidelijk is echter wat de fractie van het CDA precies aan het college van GS vraagt. Sinds de moord op Theo van Gogh spreekt iedereen over dit onderwerp en heeft iedereen er bovendien een mening over. Na de moord op Pim Fortuyn werd de politiek als schuldige aangewezen. Na de moord op Theo van Gogh is het de islam.

Er bestaat consensus over dat iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid moet nemen. Mevrouw Mastwijk en de heer Wendt hebben gesproken over het belang van respect. Enkele uitwassen daar gelaten, bestaat echter geenszins het gevoel dat Drenten niet respectvol met elkaar omgaan. Dat vraagt dan ook niet om een Drentse dialoog, die het probleem juist vergroot. De situatie loopt dan ook niet uit de hand. Een voorbeeld hierbij is de burgemeester van Meppel die met de Marokkaanse gemeenschap, de buurt en het onderwijs aan het werk is gegaan na de moord op Theo van Gogh. Er is al gewezen op de verantwoordelijkheid van de gemeente, de buurt, de wijk en de bewoners op dit vlak.

De provincie Drenthe doet het kortom goed, samen met I₂D en ENOVA die al het nodige in hun werkplan hebben staan. Er is sprake van een zorgvuldige en respectvolle wijze van omgang. Daarbij heeft iedere burger, bestuurder, politicus, organisatie of instelling een eigen verantwoordelijkheid.

De VOORZITTER legt uit dat er sprake is van een voordiscussie. In de komende statenvergadering vindt eventueel een vervolgdiscussie plaats, waarbij PS een motie voorgelegd kunnen krijgen. Die motie is impliciet aangekondigd in het voorstel.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw MASTWIJK is het er mee eens dat de dialoog zo laag als mogelijk georganiseerd moet worden. Dat vraagt om een regie van de gemeenten. Provincie kan daarbij een ondersteunende rol vervullen.

Mevrouw PANNEKOEK wijst erop dat de provincie reeds volop inhoud geeft aan de ondersteunende rol. De gemeenten weten zelfstandig een weg naar de betrokken organisaties te vinden. Die ontwikkelen vervolgens opdrachten van de gemeenten. Er is kortom geen extra impuls nodig.

Mevrouw MASTWIJK ontkent niet dat er reeds uitstekend werk wordt verricht. De dialoog moet echter breder getrokken worden, ook naar plaatsen waar er geen roep is om discussie en waar er nog geen problemen optreden. Juist daar bestaat het nodige onbegrip en angst. Het is aan de provincie om hierin een leidraad aan te brengen, ook met het oog op de eenvormigheid. Bij ENOVA en I₂D liggen plannen klaar die hierin passen.

De voorstellen laten de politiek buiten schot. Dat is gebeurd omdat eensgezindheid is verondersteld over juist de actieve rol van de politiek. De opmerkingen van Jan Marijnissen konden niet meer meegenomen worden. Er is overigens geen sprake van waan van de dag als het onderwerp maanden later nog steeds het gesprek van de dag is. Het werkplan kan mensen overhalen alsnog aan de discussie deel te nemen en kan mensen op hun verantwoordelijkheid wijzen. Juist omdat er plannen liggen die in een eventueel werkplan opgenomen kunnen worden, is voor de nodige snelheid gekozen. Aan het einde van het jaar moet dan reeds opgemaakt kunnen worden wat de diverse projecten hebben opgeleverd. Gevoelens zoals respect en begrip zijn overigens moeilijk te meten. Drenthe moet zich inzetten voor een algemene dialoog. De provincie moet de burgers daarbij een handje helpen.

Een initiatief van een burger in Meppel om een gezellige bijeenkomst tussen allochtonen en autochtonen te organiseren liep bijvoorbeeld stuk op de diverse instanties en de gemeente. Dat toont aan dat er iets niet in orde is.

Mevrouw HAARSMA vindt dat mevrouw Mastwijk teveel in de casuïstiek duikt.

Mevrouw DIRKS is van mening dat men niet op elkaar hoeft te zitten wachten. Zo is de fractie van GroenLinks de discussie aangegaan met mensen in de moskee in Assen. De plannen van ENOVA en I₂D kunnen van pas komen om van de discussie een doorgaand proces te maken. De volksvertegenwoordigers moeten zich daarbij actief opstellen in eigen buurt en wijk.

De VOORZITTER constateert dat de CDA-fractie het voorstel opnieuw zal bekijken.

11. Sluiting

De VOORZITTER sluit om 13.58 uur de vergadering.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn van
23 februari 2005.

,voorzitter

,griffier

TOEZEGGINGEN

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Cultuur en Welzijn, gehouden op 12 januari 2005 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 14 De heer SCHAAP zegt toe dat een veertigtal inspraakreacties op de concept-Cultuurnota Provincie Drenthe 2005-2008 verwerkt worden in een inspraaknota die voor de volgende commissievergadering zal verschijnen. Alle in de commissie gemaakte suggesties worden daarin van een reactie voorzien.
- 14 De heer SCHAAP zegt toe dat de inspraaknota zal duidelijk maken of de voorgestelde methode om te komen tot het Huis van de Drentse taal de juiste is. Naar dit punt zal het college nog eens goed kijken.
- 16 De heer SCHAAP zegt toe met de museumconsulent te spreken over een overzicht van de verschillende musea in Drenthe.
- 16 De heer SCHAAP zegt toe dat de commissie via de inspraaknota een antwoord krijgt op de diverse vragen of de keuzes over ondersteuning van de zangkoren in Drenthe goed en scherp zijn gemaakt.
- 19 De heer SCHAAP zegt toe rondom het Huis van de Drentse taal te trachten de verbinding tussen taligheid en economie beter zichtbaar te maken.

HJE